

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Cognatio naturalis. parag. 1.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

nam si decipiens in honore, vel bonis nocuisset decepta, tunc ratione damni illati obligaretur damnum rescire, vel Matrimonium legitime contrahere eo modo, quo distinctius à me & alibi explicatum est.

L. 7. in Decal. c. 5. §. 3. à nu. 26.

CAPUT IV.

Impedimentum Tertium.

Votum solemne Castitatis.

1. **N**on quodcumque votum Castitatis simplex (id enim est impedimentum solum impediens, ut infra dicemus) sed illud, quod in solempni Professione Religiosa simul cum Paupertatis, & Obedientiæ voto emittitur, est impedimentum dirimens illud Matrimonium, quod celebrari, post dictum votum, attentatur: idque ex probabiliori sententia solum de Jure Ecclesiastico, ut contra nonnullos, putantes esse de

b. Suar. r. 3. Jure Naturæ, probat Suar. b. alii que.

de Rel. l. 2. c. 6. §. 7. 2. Illud nota, votum simplex Castitatis

emissum in Societate Jesu post biennium

Sancti. l. 7. Novitiatus, esse item impedimentum dirimens

matr. d. peculiari Jure novo Gregorio XIII. qua certe

l. 7. matr. vi. ante dictum jus, carebat ejusmodi votum,

r. 22. n. 4. quia verè non est votum solemne, ut latè

Perez de Suar. e. & breviter explicat Hurtadus. d.

matr. d. Quam excommunicationem incurrat ten-

26. sec. 6. tans contrahere Matrimonium cum hoc im-

aver. q. pedimento, dicam infra; e sicuti de voto

15. de ma- Castitatis imbibito in Sacris Ordinibus, di-

vim. sec. 1. cam non f. multò post.

c. Suar. r. 4. de Rel. 11. 10. l. 4. c. 1.

d. G. Hurt. d. 15. matr. diff. un.

c. Infra c. 17. §. 4. f. Infra e. 8.

c. 8.

CAPUT V.

Impedimentum Quartum.

COGNATIO.

Hæc alia est Naturalis, alia Spiritualis, alia Legalis.

§. I.

Naturalis.

Sanchez l. c. d. 50. **C**ognatio Naturalis, quæ etiam consanguinitas appellatur, est vinculum persona-

rum descendendum ab eodem stipite per carnalem propagationem.

Ut, quæ ad hoc argumentum pertinent, facilius intelligas, ne te prætereat cognitio Terminorum sequentium; Nam stipes est illa persona, à qua alia personæ de quarum cognatione tractatur, descendunt. Titius v. g. qui est Pater Antonii, & Antonia, dicitur stipes utriusque, & sic cæterorum.

2. Linea est illa series personarum, quæ per varias generationes descendunt à prædicto stipite. Hæc autem quadruplex est.

3. Prima vocatur Recta, quam scilicet constituunt eæ personæ, quarum una est ab alia, sive sint ascendentes, ut Avus, Atavus, Abavus, sive descendentes, ut Pater, Filius, Nepos, Pronepos, Abnepos. Idem dicitur, tum hic, tum in sequentibus, de feminis, Avia, Atavia, &c. Filia, Nepri, &c.

4. Secunda vocatur Transversalis, seu Collateralis, quam constituunt eæ personæ, quæ, licet descendant ab eodem stipite v. g. Titio; tamen una non descendit ab alia, ut frater, soror, Consobrina.

5. Tertia vocatur æqualis, estque eadem dicta Transversalis, quando eadem dictæ personæ distat æqualiter à stipite v. g. à dicto Titio, ut frater, ac soror ex eodem patre, &c.

6. Quarta vocatur inæqualis, estque eadem dicta transversalis, quando eadem dictæ personæ distant inæqualiter ab eodem stipite, ut frater, & sororis filius; qui certè inæqualiter distant à prædicto Titio, frater enim est in primo gradu, sororis autem filius in secundo cum eodem Titio prædicto.

7. Gradus denique, ducta metaphora à scalis, est illa distantia, quæ intercedit inter dictas personas.

8. Iam verò, quoniam computatio prædictorum graduum inter memoratas personas, alia est apud Jura Canonica pro Matrimoniis dirigendis, quæ solum numerant quatuor gradus, alia apud Jura Civilia pro successio-ribus constituendis, quæ numerant gradus decem, idèd nos computationem Canonicam hic explicabimus, explicaturi civilem, cum de Testamentis.

9. Ad Canonicam igitur computationem cognoscendam, Tres sunt Regulæ menti figendæ, Prima, pro linea recta. Secunda, pro linea transversali æquali. Tertia, pro transversali inæquali. Et quamvis hæ regulæ satis

sunt

sunt planæ, tamen moneo Lectorem, difficilius à sola earum lectione easdem perfectè percepturum: ope ergo Præceptoris periti submisso animo quærere, ne dedignetur.

PRIMA REGULA.

Pro linea recta.

10. In hac linea tot sunt gradus, quot sunt personæ, seu quod sunt factæ generationes, sed dempto stipite. Exempli gratia.

PATER TITIUS,

Stipes.

Filius, qui vocetur Antonius	
Nepos	Bartolus
Pronepos	Cæsar
Abnepos	Didacus.

11. In hac igitur linea, Antonius est in primo gradu conjunctus cum Titio, quia dempto ipso stipite, qui est ipse Titius, una remanet persona. At Bartolus est in secundo gradu cum dicto Titio, quia Titio dempto duæ remanent personæ, seu duæ factæ sunt generationes, Titius enim generavit Antonium, Antonius Bartolum; sic de cæteris.

SECUNDA REGULA.

Pro linea Transversali in distantia æquali.

12. In hac linea, tot gradibus una persona distat ab alia, quot gradibus illa una distat à

communi stipite, dempto tamen ipso eodem stipite. Hinc Antonius frater, & Antonia soror uno gradu inter se distant, atque adeò Antonius est in gradu consanguinitatis cum Antonia, quia uno gradu distat à Patre, & sic de cæteris in hunc modum:

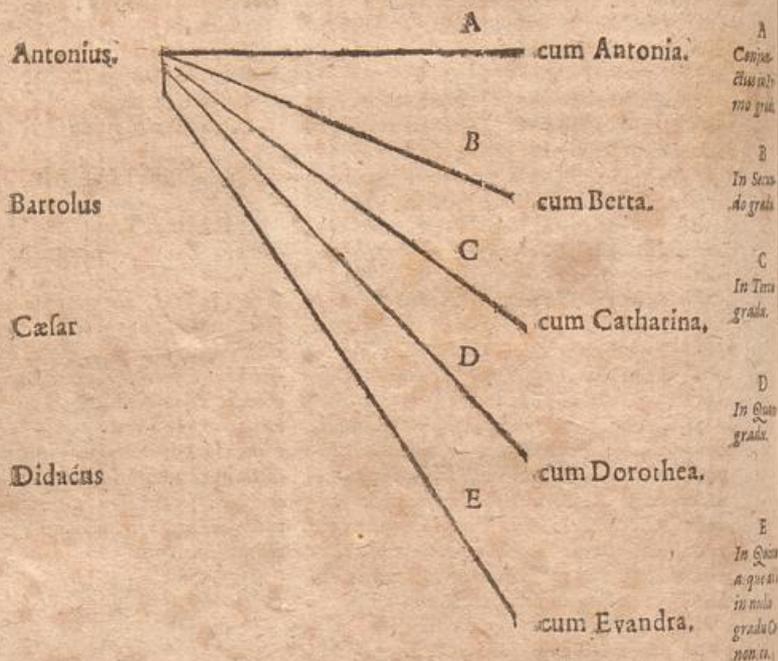
Antonius est in 1. gradu	cum Antonia.
Bartolus in 2. gradu	cum Berta.
Cæsar in 3. gradu	cum Catharina.
Didacus in 4. gradu	cum Dorothea.

TERTIA REGULA.

Pro linea Transversali in distantia inæquali.

13. In hac, tot gradibus una persona distat ab alia, quot gradibus illa persona, quæ est à stipite remotior, distat ab eodem stipite, dempto tamen, pari modo, ipso eodem stipite. Unde Antonius prædictus distat in secundo gradu à Berta, quia Berta, quæ est remotior à Titio stipite, distat ab ipso Titio duobus gradibus, dempto nimirum eodem dicto stipite, in hunc modum usque ad quartum gradum: nam in quinto nulla est consanguinitas.

TITIVS PATER, STIPES.

14. Quod notavimus in Antonio, idem nota in caeteris proportionaliter, nam Bartolus v.g. cum Dorothea erit in quarto gradu, & sic de gradibus superioribus.

15. Nota Secundò, quod dictum est de Antonio respectu Berta, & de caeteris collocatis in eadem linea sinistra respectu collocatorum in linea dextra, idem dici debere de Antonia respectu Bartoli, caeterisque collocatis in linea dextra respectu collocatorum in linea sinistra.

16. Nota diligenter Tertio, Doctrinam sequentem. Quamvis distantia remotior sit illa, quae consanguinitatis gradus constituat, ut dictum est (qui gradus, quando non exeunt à quarto sunt necessario dispensandi à Pontifice, ut dicitur, in Matrimonio incedendis inter consanguineos.) tamen solet etiam considerari gradus proximior, & de illo juxta

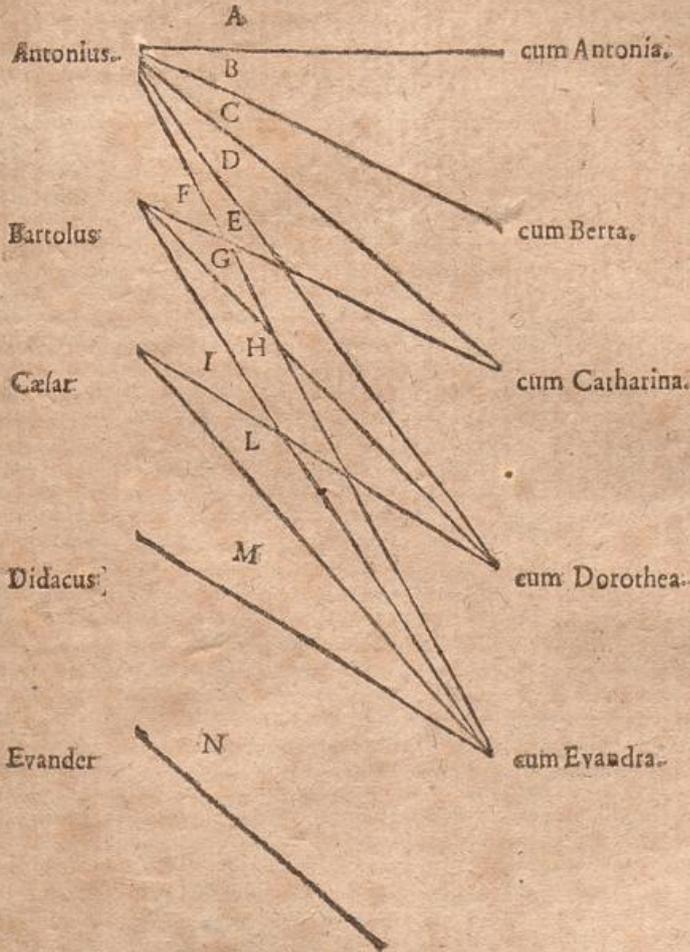
Bullam Pii V. debet obtineri ab eodem Pontifice declaratio, quod is gradus proximior matrimonio non officiat, modo à infra distinctus, explicando, quae distinctio est omnino videnda. Unde, quia dictus Antonius v.g. distat uno gradu à Titio, praedicta vero Berta distat duobus gradibus ab eodem Titio, ideo sic consuevimus loqui, Antonius distat primo in secundo gradu à Berta, seu Antonius, & Berta sunt conjuncti, seu sunt in primo, & secundo gradu, seu in primo cum secundo gradu à stipite, & sic de caeteris.

Nota igitur diligenter, praedictis modis non explicari plures consanguinitates, quas forte quis habet ex diversis stipitibus, aliam v.g. ex parte Patris aliam ex parte Matris, quae certe plures consanguinitates explicari distincte debent à petentibus dispensationem, si illas plures habeant, ut infra distinctus advertet.

vertemus; nota, inquam, prædictis modis explicari dumtaxat unam consanguinitatem lineæ transversalis inæqualis, nam propterea additur illud ab uno supite.

17. Ut id explicari possis habere, sequentem figuram hic aspice, & lege, memor hic etiam locum habere duas notationes numero 14, allatas.

TITIVS PATER,
STIPES.

A
Conjunctus in primo gradu.
B
Primo gradu in secundo.
C
Primo gradu in Tertio.
D
Primo gradu in Quarto.
E
Primo gradu in Quinto atque adeo in nullo.
F
Secundo gradu in Tertio.
G
Secundo gradu in Quarto.
H
Secundo in Quinto atque adeo in nullo.
I
Tertio gradu in Quarto.
L
Tertio in Quinto, atque adeo in nullo.
M
Quarto in Quinto atque adeo in nullo.
N
In nullo, &c.

A
Compo-
situs in
mo gra-
B
In Sec-
do gra-
C
In Ter-
tio gra-
D
In Qua-
rto gra-
E
In Qua-
to gra-
F
In Qua-
to gra-
G
In Qua-
to gra-
H
In Qua-
to gra-
I
In Qua-
to gra-
L
In Qua-
to gra-
M
In Qua-
to gra-
N
In Qua-
to gra-

18. His præmissis, dico, omnem consanguinitatis gradum usque ad quartum inclusivè tantum, & non ultra, hodie esse impedimentum dirimens matrimonium, idque non solum in linea recta, sed etiam transversali, ut notant Doctores mox citandi, quia Concilium Lateranense indistinctè, & absolute loquitur de dictis quatuor gradibus, dum ait, esse impedimentum dirimens Matrimonium. Id, quod factum est ob reverentiam; quæ debetur sanguine conjunctis; & ut, propter bonum, pacemque publicam, matrimonia extenderentur ad extraneos; & denique ne consanguinei ob spem Matrimonii minus castè simul cohabitarent.

19. Signatè adverte illud (usque ad quartum gradum, &c. & non ultra) nam propterea Cæsar v. gr. positus in figura respectu Evandæ, quia est in quinto gradu cum ipsa, nullam cum ea consanguinitatem habet, unde potest illam ducere sine ulla dispensatione, ut clarè habet Textus, *a* & passim Doctores, *b* notant.

20. Inquires. Cum prædictus Cæsar sit (ut patet ex Figura) conjunctus cum Francisca in tertio gradu cum quinto. & modo nos numero decimo sexto dixerimus de proximo gradu debere obtineri declarationem illam quam induxit Pius V. esse necesse hic, ubi consanguinitatem nullam esse dicimus) dictam declarationem nihilominus petere, & obtinere?

Respondeo, nequaquam id necessarium esse; nam, ut rectè notat Leander, *c* hæc declaratio petenda, & obtinenda est, quando à Pontifice conceditur dispensatio alicujus gradus: at pro quinto non datur dispensatio, ergo, nec danda est declaratio.

21. Denique gradum primum in recta linea jure naturæ irritare matrimonium, quale esset inter Patrem, & Filium, & inter Matrem, & Filium, certum esse, fuscè habes apud *d* Sanch. l. Doctores. *d* Cæteros verò gradus in eadem recta linea probabilis est, jure naturæ, nequaquam irritare. Unde non sequor eos, *e* qui dicunt, dirimi jure naturali matrimonium in recta linea usque ad secundum gradum inclusive nec eos, qui usque ad quartum; nec eos, qui usque ad septimum; nec eos, qui usque in infinitum; ita, ut hi postremi asserant nunc Adamum, si resurgere, non posse ullam ducere ex mulieribus Universi, quia omnes

sunt ab illo per lineam rectam descendentes, quæ, & similia videri possunt apud Sanchez, aliosque citatos.

22. Quoad lineam transversalem, nullum ejus gradum dirimere matrimonium de jure naturæ etiam inter fratrem, & sororem, sed solum jure Ecclesiastico, mihi item probabilis videtur. Id, quod vide apud eosdem, *f* aliosque; quamvis non negem Doctissimos, *g* viros putare, primum gradum in linea hac transversali dirimere matrimonium jure naturæ, qualis est inter fratrem & sororem.

§. II.

Cognatio spiritualis.

1. Hæc est vinculum, seu connexio inter aliquas personas procedens ex regeneratione spirituali, id est Baptismo, vel Confirmatione; nam ex aliis Sacramentis ejusmodi cognatio nequaquam oritur.

2. Ea autem multipliciter oriebatur ex jure antiquo: hodie tamen reducta est à Tridentino *h* ad quatuor capita. Nam Primò, contrahitur nunc cognatio spiritualis à Baptizato, vel Confirmato cum Baptizante vel Confirmante.

Secundò, ab eodem Baptizato, vel Confirmato cum Patrino, vel Matrino (Compatre, & Commatre) & hæc duæ cognationes vocantur Paternitas, vel Filiatio utique spiritualis, quasi is fiat filius illorum per regenerationem spiritualem.

Tertiò, à Patrino, vel Matrino cum Patre, & Matre Baptizati, vel Confirmati.

Quartò, à Patre, & Matre Baptizati cum ipso Baptizante, vel Confirmante, & hæc postremæ duæ vocantur Compaternitas, quasi hi fiant simul Patres Baptizati, vel Confirmati.

Breviter in Baptismo (sicut in Confirmatione) Baptizatus spiritualiter conjungitur cum Baptizante, & cum Patrino, vel Matrino per Filiationem; Pater verò, & Mater ejusdem Baptizati conjunguntur cum eodem Baptizante, & cum Patrino, vel Matrino per Compaternitatem.

3. Quæ speciatim requiruntur, ut hæc spiritualis cognatio nascatur, & alia valde plura

a C. final.
de consanguin.
b Perez. de matr. d. 28
sec. 7 n. 5.
Campan.
in Divers.
Juris Rubr. 2. c. 3.
nu. 45.
aliquo.

c Leand. p. 2. de Sacr. d. 24. de mat. q. 39.

d Sanch. l. 8. de matr. d. 51.
Pont. l. 7. c. 31. Per.
d. 28. de matr. sec. 7
e Ap. Sanc. l. c. à n. 15.

f Pontin.
l. 7. c. 11.
citati.
S. Th. S.
tuo, d.
lenyem.
lio/que G.
Hort. d. 17
de mar.
diff. 5.

g V. g.

h Tridentino

i Bell. Va.

j quos sequitur, cum

k que dicuntur de matr. q. 3. p. 1. l. 1. num. 11.

l h. Tridentino

m 20. de de form. m. tr. c. 2.

n lege Sancti l. 7. d. 1. nu. 9. p. 1.

o explicatorem locum hunc Tridentini.